

Sygn. akt VII Ka 815/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie, w VII Wydziale Karnym Odwoławczym, w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Lutostańska (spr.),

Sędziowie: SO Karol Radaszkiewicz,

SO Leszek Wojgienica,

Protokolant: st. sekr. sądowy Marzena Wach,

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej del. do Prokuratury Okręgowej Natalii Domaradzkiej,

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2013r.,

sprawy **E. G.**,

oskarżonej o przestępstwo z art. 238 kk, art. 286 § 1 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonej,

od wyroku Sądu Rejonowego w Mrągowie,

z dnia 27 czerwca 2013r., sygn. akt II K 209/13,

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że czyn przypisany oskarżonej w pkt I ppkt b z art. 286 § 1 kk, kwalifikuje jako wypadek mniejszej wagi z art. 286 § 3 kk i na podstawie art. 66 § 1 i 2 kk i art. 67 § 1 i 3 kk postępowanie karne wobec oskarżonej E. G. warunkowo umarza na okres próby 2 (dwóch) lat i orzeka wobec niej świadczenie pieniężne w kwocie 4000 (cztery tysiące) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej,

II. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za obie instancje, w tym kwotę 100 (sto) złotych tytułem opłaty.

Sygn. akt VII Ka 815/13

UZASADNIENIE

E. G. została oskarżona o to, że:

I. dniu 02 stycznia 2013 roku w Komendzie Powiatowej Policji w M. złożyła do protokołu zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa na jej szkodę, wiedząc o tym, że takiego przestępstwa nie popełniono, tj. o przestępstwo z art. 238 k.k.;

II. okresie od 3 do 4 stycznia 2013 roku, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła (...) Banku S.A. z siedzibą w Ł. do niekorzystnego rozporządzania mieniem w kwocie 600 złotych, w ten sposób, że zgłosiła fakt kradzieży w/w kwoty pieniędzy, w związku z czym w ramach odszkodowania wypłacono skradzioną kwotę pieniędzy, a faktycznie przestępstwo takie nie miało miejsca, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Mrągowie, wyrokiem z dnia 27 czerwca 2013r., sygn. akt II K 209/13:

I. oskarżoną E. G. uznał za winną popełnienia zarzucanych jej czynów z tą zmianą w opisie czynu II, iż dodał okoliczność, że oskarżona wprowadziła pokrzywdzonego w błąd i za to:

a) za czyn opisany w punkcie I na podstawie art. 238 k.k. skazał ją na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

b) za czyn opisany w punkcie II na podstawie art. 286 § 1 k.k. skazał ją na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 33§2 kk wymierzył jej nadto grzywnę w rozmiarze 100 (stu) stawek dziennych ustalając wysokość stawki na 10 (dziesięć) złotych;

II. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. wymierza oskarżonej jedną łączną karę pozbawienia wolności w wymiarze 6 (sześciu) miesięcy;

III. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt. 1 k.k., wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił, na okres 2 (dwóch) lat próby;

IV. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa 320 złotych tytułem opłaty i obciążając pozostałymi kosztami procesu.

Apelację od powyższego wyroku złożyła oskarżona, zaskarżając orzeczenie w całości. Apelująca wyrokowi zarzuciła błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mające wpływ na jego treść, polegające na:

1. uznaniu, iż jej wina oraz społeczna szkodliwość zarzucanych jej czynów jest znaczna, zaś okoliczności ich popełnienia, jak też moje właściwości i warunki osobiste, w

Sygn. akt VII Ka 815/13

sytuacji gdy nie byłam karana za przestępstwo umyślne nie pozwalają na warunkowe umorzenie postępowania,

2. uznaniu, iż społeczna szkodliwość czynu z art. 286 § 1 k.k. oraz stopień jej zawinienia i wartość szkody, w kontekście naprawienia przez nią szkody, nie pozwalają na przyjęcie tego czynu za wypadek mniejszej wagi, co mogłoby skutkować warunkowym umorzeniem postępowania,

3. uznaniu, iż nie zachodzą warunki, o jakich mowa w art. 233 par. 5 pkt 2 kk, podczas gdy w rzeczywistości sprostowała zeznania jeszcze na tym samym przesłuchaniu, na którym je złożyła;

4. obraza prawa procesowego, a mianowicie art. 424 par. 1 pkt 1 i 2 kpk, poprzez pominięcie wymogu, jakie fakty Sąd uznał za udowodnione a jaki za nieudowodnione i dlatego, a także pominięcie wymogu, dlaczego Sąd nie rozważył kwestii warunkowego postępowania;

5. obraza prawa materialnego poprzez pominięcie art. 233 § 1 kk.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie kwalifikacji drugiego czynu jako wypadku mniejszej wagi, po czym warunkowe umorzenie postępowania, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Mrągowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonej w znacznej części zasługuje na uwzględnienie. Zauważyć należy, że skarżąca jakkolwiek formułuje różne zarzuty sugerujące uchybienia natury procesowej, faktycznej i materialnej, to de facto z wywiedzionego środka odwoławczego wynika wniosek o zastosowanie wobec E. G. dobrodziejstwa warunkowego umorzenia wobec niej postępowania karnego.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Rejonowy po dokonaniu prawidłowej, zgodnej z treścią art. 7 k.p.k. oceny dowodów i opartych na niej, a stanowiących podstawę rozstrzygnięcia o istocie sprawy ustaleń, w pełni zasadnie przyjął za udowodnione sprawstwo E. G..

Na tle niekwestionowanych przez skarżącą okoliczności dotyczących stanu faktycznego, Sąd pierwszej instancji dopuścił się jednak obrazy prawa materialnego - art. 286 § 3 k.k., albowiem nie zastosował tego przepisu w sytuacji, w której prawidłowo ustalony stan faktyczny w pełni uzasadniał taką subsumcję zachowania E. G.. W świetle dokonanych przez Sąd

Sygn. akt VII Ka 815/13

meriti ustaleń faktycznych, przedmiotem przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., polegającego na podjęciu przez oskarżoną działań oszukańczych w celu doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez placówkę bankową, stała się kwota pieniężna o wartości 600 złotych, zaś oskarżona w całości naprawiła wyrządzoną szkodę.

Powyższy czyn wyczerpuje oczywiście znamiona przestępstwa oszustwa, niemniej jednak zasadnym jest w tej sytuacji rozważenie zakwalifikowania go jako przypadku mniejszej wagi w rozumieniu art. 283 k.k. Jak podkreśla się w doktrynie prawa karnego, istota wypadku mniejszej wagi sprowadza się do szczególnej charakterystyki zachowania, realizującego wszystkie znamiona przestępstwa określonego w typie podstawowym, która sprawia, że taki czyn sprawcy stanowi przestępstwo zasługujące na łagodniejsze potraktowanie. Wypadek mniejszej wagi zachodzi wówczas, gdy okoliczności popełnienia czynu zabronionego wskazują, że z jednej strony sam czyn charakteryzuje się niewielkim stopniem społecznej szkodliwości, z drugiej zaś, jego sprawca nie jest na tyle niebezpieczny dla społeczeństwa, żeby stosować w stosunku do niego zwykłą karę przewidzianą za zrealizowane przez niego przestępstwo (zob. M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas [w:] A. ZolI (red.): Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, t. 3, Zakamycze 2006, s. 200-201). Podkreśla się także to, że o zakwalifikowaniu zachowania, jako wypadku mniejszej wagi, decydować powinny te okoliczności, które zaliczane są do znamion czynu zabronionego. Wśród znamion strony przedmiotowej istotne znaczenie mają w szczególności: rodzaj dobra, użyte środki, charakter i rozmiar szkody wyrządzonej lub grożącej dobru chronionemu prawem, czas, miejsce i inne okoliczności popełnienia przestępstwa oraz odczucie szkody przez pokrzywdzonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, sygn. akt II AKa 428/02, LEX 145399). Kierując się powyższymi względami stwierdzić należy, że bezspornie ustalona wartość dobra, które stało się przedmiotem zamachu oraz zachowanie się oskarżonej polegające na zniwelowaniu szkody poniesionej przez pokrzywdzonego, który nie formułuje również wobec E. G. żadnych roszczeń natury finansowej wskazują, że w tej sprawie powinien znaleźć zastosowanie przepis art. 286 § 3 k.k.

Dokonana przez Sąd odwoławczy modyfikacja kwalifikacji prawej otwiera możliwość odmiennego aniżeli uczynił to Sąd Rejonowy prawnokarnego sankcjonowania zachowania oskarżonej. Nie sposób nie zauważyć, że całokształt nie budzących wątpliwości okoliczności podmiotowo-przedmiotowych niniejszej sprawy uzasadnia zawartą w apelacji tezę, iż na jej gruncie zachodzą warunki do zastosowania dobrodziejstwa warunkowego umorzenia postępowania wobec E. G.. Zgodnie z art. 66 § 1 i 2 k.k. formującym katalog

Sygn. akt VII Ka 815/13

przesłanek pozwalających na zastosowanie wskazanej instytucji, Sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa (art. 66 §1 k.k.). Jednocześnie warunkowego umorzenia nie stosuje się do sprawcy przestępstwa zagrożonego karą przekraczającą 3 lata pozbawienia wolności (art. 66 § 2 k.k.).

W tym zakresie podkreślić należy przede wszystkim, iż okoliczności popełnienia przez oskarżoną zarzucanych jej czynów nie budzą wątpliwości, wymieniona potwierdziła fakt zaistnienia zdarzeń, opisała w nich swoją rolę, a także

sposób zachowania. Złożone przez oskarżoną wyjaśnienia w powiązaniu z zeznaniami świadków oraz znajdującą się w aktach dokumentacją, w pełni obrazują zarzucane oskarżonej zachowanie. Czyn z art. 286 § 3 k.k., -podobnie zresztą jak czyn z art. 238 k.k.- zagrożony jest karami alternatywnymi grzywny, ograniczenia wolności oraz pozbawienia wolności do 2 lat, zaś zatem realizuje wymóg zastosowania warunkowego umorzenia postępowania przewidziany przepisem art. 66 § 2 k.k.

Konstytutywną przesłanką stosowania tegoż środka probacyjnego jest również warunek, by stopień winy oskarżonego, jak również stopień społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu nie był znaczny. W niniejszej sprawie nie sposób pominąć faktu, iż oba zachowania oskarżonej jakkolwiek były powiązane ze sobą i stanowiły pewną przemyślaną sekwencję, to jednak wyniknęły na tle szczególnej sytuacji motywacyjnej. Zauważyć wszak należy, że z wyjaśnień E. G. wynika, że uzyskane, na skutek jej przestępczych zabiegów pieniądze miała przekazać rodzicom, którzy znajdowali się w skomplikowanej sytuacji finansowej. Powyższe okoliczności oceniane łącznie, jakkolwiek nie uchylają odpowiedzialności E. G., jednak niewątpliwie mają wpływ na ocenę stopnia społecznej szkodliwości jej czynów i zdaniem

Sądu Okręgowego przemawiają za uznaniem, że jest on wprawdzie większy niż znikomy, ale mieści się w przedziale szkodliwości, o której mowa w art. 66 § 1 k.k.

Warunek formalny w postaci uprzedniej niekaralności za umyślne przestępstwo został również spełniony. Analizując zresztą materiał dowodowy zgromadzony na potrzeby przedmiotowej sprawy, nie sposób przy tym nie zauważyć, iż E. G. nigdy dotychczas nie wchodziła w konflikt z prawem (vide: karta karna k. 185). Zdarzenia, do których doszło niewątpliwie były naganne i przybrały postać karalnych występków, jednakże w życiu

Sygn. akt VII Ka 815/13

wymienionej miały charakter incydentalny, wyraźnie odbiegający od jej dotychczasowej linii życiowej. Nadto zauważyć należy, że oskarżona przeprosiła za swoje zachowanie i wyraziła skruchę, a postawa wymienionej nie ma jedynie charakteru formalnego, nastawionego na osiągnięcie określonych celów postępowania, biorąc pod uwagę fakt naprawienia szkody. E. G. jest osobą o stabilnej sytuacji życiowej i rodzinnej, pozytywnie ocenianej w swoim środowisku zawodowym, w której postępowaniu - co do zasady - trudno dostrzec przejawy demoralizacji, czy jakiegokolwiek patologii społecznej. Okoliczności te kształtują również przekonanie, że sam fakt wszczęcia i prowadzenia wobec niej postępowania karnego będzie kształtował jej pozytywną postawę, a oskarżona skupi swoją aktywność życiową na podejmowaniu działań akceptowanych społecznie. W konsekwencji wobec wymienionej zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna, warunkująca zastosowanie instytucji z art. 66 § 1 k.k.

Końcowo należy odnieść się do argumentacji skarżącej dotyczącej oceny prawnej czynu polegającego na złożeniu zawiadomienia o niepopelnionym przestępstwie. Wprawdzie skarżąca w odniesieniu do okoliczności wskazujących na popełnienie przez nią czynu z art. 238 k.k. wskazuje, że jej zachowanie powinno być rozpatrywane w kategoriach art. 233 § 1 k.k., a fakt sprostowania zeznań podczas przesłuchania powinien skłonić organ orzekający do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary, a nawet odstąpienia od jej wymierzenia, to jednak jej argumentacja nie zasługuje na uwzględnienie. Pomijając już w tym miejscu fakt, że Sąd meriti prawidłowo uznał, że zachowanie oskarżonej wyczerpało się w złożeniu zawiadomienia o przestępstwie, którego nie popełniono, stwierdzić należy, że ewentualna zmiana kwalifikacji prawnej na art. 233 § 1 k.k.- zważając na zagrożenie ustawowe tego przestępstwa- byłaby niekorzystna dla wymienionej, co byłoby do niepogodzenia z kierunkiem apelacji. Podobnie

należy ocenić rozważania skarżącej o zastosowaniu kumulatywnej kwalifikacji z art. 238 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k., stąd też bezprzedmiotowe jest odnoszenie się do niej szczegółowo.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w postulowanym przez autorkę apelacji kierunku tj. w ten sposób, że przyjął, że czyn przypisany oskarżonej w pkt I ppkt b stanowi wypadek mniejszej wagi określony w art. 286 § 3 k.k. i na podstawie art. 66 § 1 i 2 i art. 67 § 1 i 3 k.k. postępowanie karne wobec oskarżonej warunkowo umorzył tytułem próby na okres 2 lat i orzekł wobec niej świadczenie pieniężne w kwocie 4000 złotych na rzecz

Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej (art. 437 § 1 i 2 k.p.k.). Tak orzeczony okres próby będzie wystarczający dla dokonania oceny, czy warunkowe umorzenie

Sygn. akt VII Ka 815/13

postępowania wobec oskarżonej było zasadne, a w szczególności, czy będzie ona przestrzegać porządku prawnego. Ustalona kwota świadczenia pieniężnego spełni funkcję związaną z potrzebą kształtowania świadomości prawnej, będąc wyrazem tego, że oskarżona, popełniając czyn zabroniony, powinna spotkać się z pewną, nawet łagodną, formą dolegliwości.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 629 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonej koszty sądowe za obie instancje, w tym na podstawie art. 7 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. (Dz.U. Nr 49, poz. 223) o opłatach w sprawach karnych opłatę w wysokości 100 zł.